

Motion till riksdagen 2021/22:4219

av **Camilla Brodin m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 19 Regional utveckling enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler utbildningar inom besöksnäringen som anordnas inom yrkeshögskolan och yrkesvux samt av andra aktörer på lokal nivå och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om validering av praktisk kompetens och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka regionala skillnader i regeltillämpning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om servicekontor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Statens servicecenter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda villkoren för butiker på landsbygden när det gäller att vara ombud för statliga bolag och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det särskilda stödet till dagligvarubutiker på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om myndigheters lokalisering och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en grundlig översyn av transportbidraget och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja gränshinder för att bidra till tillväxt i gränsregioner och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda för- och nackdelar med ett system likt det norska där en större del av vinsterna från naturresurser stannar lokalt och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en stabil energiförsörjning som underlättar att hela Sverige håller ihop, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra ett digitalt kunskapslyft och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de icke-statliga regionala flygplatserna och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurserna till upprustning och underhåll av vägar och mindre järnvägsspår på landsbygden bör ökas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till kombiterminaler och kombitransporter bör tas med i planeringen för regional tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilen är ett redskap för frihet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla regioner i landet ska arbeta strategiskt med utveckling av den sociala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.

Tabell 1

Anslagsförslag 2022 för utgiftsområde 19 Regional utveckling

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	2 560 937	75 000
1:2 Transportbidrag	430 864	±0
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 600 000	±0
1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden och Fonden för en rättvis omställning perioden 2021–2027	650 000	±0
Summa	5 241 801	75 000

Läget för svenskt näringsliv

Pandemin har utsatt Sverige och omvärlden för stora ekonomiska påfrestningar. Företagen och deras anställda är hårt drabbade. Många har fått leva med en stark oro över om det egna livsverket ska kunna överleva krisen. Kundnära branscher som hotell, restaurang och transport har påverkats starkt av restriktioner, social distansering och oro för smittspridning. Produktionsvärdeindexet för tjänstesektorn föll tungt. Arbetslösheten har stigit och ligger högt jämfört med många andra EU-länder. Sverige ligger på fjärde plats räknat från botten i EU och särskilt långtidsarbetslösheten är ett växande bekymmer.

Regeringen har under krisen vidtagit åtgärder i form av flera stödpaket riktade till företagen. Inte sällan har det skett efter påtryckningar från Kristdemokraterna. Vår ambition har varit att i konstruktiv anda söka lösningar. För företagens skull, och därmed för jobbens och välfärdens skull.

Att permitteringsstödet kom på plats var viktigt för att skydda jobben. Kristdemokraterna ville se ett högre tak i stödet än vad som initialt gavs. Därtill ville vi slopa kravet på arbetsgivare att först göra sig av med tillfälligt anställda innan permitteringar kunde ske. Regeringen tillmötesgick det första men beklagligt nog inte det andra. Sverige gick därmed på tvärs med flera andra länder, och människor med svag ställning på arbetsmarknaden förpassades till arbetslöshet i onödan.

Kristdemokraterna presenterade tidigt förslag på omställningsstöd mot bakgrund av det intäktsras som näringslivet upplevde. När regeringens förslag kom avsåg det två månader. Senare, efter krav från bland annat oss kristdemokrater, förlängdes stödet och vidgades till att även gälla egenföretagare.

Det är av stor vikt att de reformer som sätts är strukturellt riktiga och för Sverige ur krisen. Det behövs jobbreformerna som är breda, snabba och träffsäkra – kraftfulla åtgärder som bryter med massarbetslösheten. En nyckelfaktor i återhämtningen är ett gott företagsklimat där investeringar stimuleras och det är enkelt och lönsamt att anställa. I vårt samlade budgetförslag föreslås flera reformer som återfinns i vår budgetmotion.

Kristdemokraternas syn på regional tillväxt

Alla människor ska oavsett bostadsort kunna få del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och offentlig service och ges rimliga förutsättningar att försörja sig. Den regionala utvecklingspolitikens främsta uppgift är att bidra till utvecklingen av livskraftiga regioner i hela landet. Livskraftiga regioner byggs när människor med kraft och vilja samverkar lokalt i ett underifrånperspektiv. Eldsjälar som brinner för en idé kan betyda mycket för en bygds utveckling. Kristdemokraterna vill ge dem verktyg så att dessa idéer kan förverkligas.

Kristdemokraternas vision är att hela Sverige ska fungera, såväl människor som företag måste ges goda förutsättningar att växa och utvecklas. Sveriges hållbara tillväxt är beroende av både näringslivets villkor och de miljöer som människor bor och verkar i. Konkurrenskraftiga företag, goda kommunikationer, attraktiva livs- och boendemöjligheter och tillgång till offentlig och kommersiell service är avgörande för regioners och kommuners utvecklingsmöjligheter.

En politik bör föras som syftar till att människor, oavsett var i landet de bor, kan ta del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och ges rimliga förutsättningar att försörja sig och utveckla sin omgivning. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning, infrastruktur och ett förbättrat företagsklimat behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser. Vi vill se möjligheter till tillväxt i alla delar av landet där regionala fördelar ska tas tillvara. Land och stad är inte motsatser utan kompletterar varandra och gör Sverige till ett bättre land.

Utveckling av det lokala näringslivet

Det räcker inte enbart med förändringar på arbetsmarknadsområdet för att minska arbetslösheten. Näringslivspolitikerna måste ge stabila, goda och förenklade villkor för fler och växande företag. Det privata näringslivet har varit, är och kommer alltid att vara ryggraden för Sveriges välfärd. Vi anser att de små och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Skatter och avgifter ska bidra till konkurrenskraft och regelbördan som drabbar företagarna måste kraftigt minskas. Sex av tio företagare ser regler som ett tillväxthinder, och utvecklingen har de senaste åren gått mot ökade kostnader till följd. Nya regler tillkommer, och gamla blir kvar.

Basindustrins utveckling har stor betydelse för den regionala tillväxten och jobbskapandet i Sverige, inte minst utanför storstadsregionerna. Basindustrin och förädlandet av våra naturtillgångar utgör en grund för det svenska välståndet. Ett konkurrenskraftigt näringsliv med en stark basindustri förutsätter en trygg och säker elförsörjning. Kombinationen av en väl utbyggd planerbar baskraft och förnybara källor har varit gynnsam för Sverige. Men efter nedläggningen av Ringhals 1 och 2 och regeringens skattesmäll mot kraftvärme tidigare under mandatperioden ser vi exempel på hur kapacitetsbristen hindrat lokala investeringar. Kristdemokraterna ser med allvar på utvecklingen och lägger därför flera förslag som kan förhindra detta. Vi vill ge bättre skattemässiga villkor för kraftvärme, vill se möjligheter till ny kärnkraft och tillför kärnkraftsforskningen 100 miljoner kronor årligen.

Basindustrins värde för orten där man verkar och det lokala näringslivet kan knappast överskattas. Tillgången till personer med både praktisk och akademisk utbildning är väsentlig för en orts utveckling, på alla områden. De gigantiska investeringar som är på väg att ske i norra Sverige som exempelvis satsningar på fossilfritt stål och batteritillverkning ritar om kartan från grunden. Det ställer ökade krav på kommunernas förmåga att tillhandahålla bostäder och alla de välfärdstjänster som en kommun ska ansvara för. Det ger också stor påverkan på norra Sveriges möjligheter att försörja de södra delarna av landet med el. Detta utvecklas närmare i motionen om utgiftsområde 21 Energi.

På landsbygden finns stora utvecklingsmöjligheter, inte minst inom besöksnäringen och upplevelseindustrin men också inom produktion av förnybar energi och miljöteknik, produktion av livsmedel, utveckling av hållbara vattenbruk eller inom skogsnäringen, för att ge några exempel.

Förvaltarskapstanken genomsyrar vår syn på landsbygdens gemensamma resurser. Vi har ett ansvar inför nästkommande generation att på ett ansvarsfullt sätt vårda och förvalta den miljö och natur vi lever i, så att kommande generationer kan leva i ett hållbart samhälle. En miljö där mångfalden av människor och natur tas tillvara och där grupper, företag och föreningar kan utvecklas. Vi anser att de satsningar som görs inom landsbygdsprogrammet är viktiga för att förbättra förutsättningarna för jobb och tillväxt på landsbygden.

Men utmaningarna är omfattande. Den skånska landsbygdsbon möter inte helt oväntat andra utmaningar än den som bor i Norrlands inland. Några landsbygds-kommuner lyckas med att bryta vikande befolkningskurvor, andra kommuner åker fortfarande nedåt på den demografiska rutschkanan. Befolkningsminskningen på landsbygden medför negativa konsekvenser för välfärden, men även för infrastrukturinvesteringar och företagande. Kristdemokraterna vill vända den negativa utvecklingen.

Vår landsbygds politik syftar till att ge goda förutsättningar för utveckling, främja ett starkt civilsamhälle, bidra till att forma ett gott förvaltarskap, förbättra kommunikationerna, underlätta företagandet och ta bort regelverk som missgynnar de boendes initiativ för att starta och driva verksamheter.

Besöksnäringen skulle kunna utvecklas ytterligare i landets alla delar, men där krävs satsningar på regionala utbildningar inom yrkeshögskolan och yrkesvux för utbildning och kompetensutveckling inom näringsens olika delar. Många goda lokala utbildningar inte minst för nyanlända har kommit igång på olika håll i landet. Att använda nya svenskers språkkunskaper och infödda svenskers lokalkännedom borde vara en bra kombination för att öka de lokala förutsättningarna för en stärkt turism.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

En nyckelfråga för att kunna skapa en positiv spiral när det gäller de nyanlända som har kommit till Sverige är att kunna skapa vägar för egen försörjning; detta är något annat än det beklämmande uttrycket ”att vara i sysselsättning”.

Ett arbete är så mycket mer än det som syns i lönekuvertet. Att känna sig behövd, att ha tydliga rutiner, att känna plikt känsla och att anstränga sig och få feedback är viktiga beståndsdelar i ett meningsfullt arbete.

Det handlar om att snabbt skapa vägar som tar till vara den kompetens som finns och vid behov komplettera med det som saknas för att den nyanlände ska få bli en del av sitt nya hemland. Detta är en av samhällets viktigaste uppgifter. Ett verktyg kan vara att använda sig av ”kompetensråd”, där företrädare för bland annat regioner, länsstyrelser och handelskammare träffas med ett enda syfte – att få fram arbetstillfällen för nya svenskar.

Validering av kompetens

Oavsett var man bor och lever i Sverige ska varje invånare kunna känna hopp för sin framtid och kunna se sin egen och omgivningens potential för att skapa en värdig tillvaro med egen försörjning. Varje arbetad timme ska vara viktig för den enskildes ekonomi och för samhället.

Vägen dit kan vara validering av erhållen praktisk kompetens, inte endast akademisk. Arbetet med att få snabb och effektiv validering är eftersatt och flera regeringar bär ansvaret för att så lite skett. Nu krävs krafttag för att få valideringen att fungera. De regionala kompetensplattformarna behöver dessutom fler verktyg och ett större handlingsutrymme.

Motverka regionala skillnader i regeltillämpning

Undersökningar visar på stora variationer i hur företagen i olika delar av Sverige upplever kontakten med myndigheter, länsstyrelsen eller kommunen. En studie från Tillväxtverket avseende restaurangbranschen visar också att tolkningen och

tillämpningen av regelverken skiljer sig åt mellan olika kommuner. Det här är ett tecken på att det bland annat inte är tillräckligt tydligt hur regler ska tolkas och tillämpas, och att det behövs ett bättre stöd för det. Det kan heller inte uteslutas att beslut i vissa fall färgas av agendadrivna myndighetspersoner. Myndigheter och länsstyrelser ska tillämpa lagar på samma sätt i hela landet. Det är inte acceptabelt att företag i vissa delar av landet ges sämre villkor när reglerna är desamma. Regeringen bör verka för att utveckla stödet till kommunerna så att skillnaderna minimeras. Länsstyrelserna och andra relevanta statliga myndigheter bör ges i uppdrag att vidta åtgärder för att motverka regionala skillnader i myndighetsutövning.

Rättsväsendet – ett grundläggande samhällsuppdrag

För att värna tryggheten på landsbygden är det angeläget att polisen har de resurser som krävs för att vara närvarande i hela landet. Kristdemokraterna föreslår betydande satsningar på hela rättsväsendet i form av poliser, åklagare och domstolar. Detta redovisas i motionen gällande utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

När fler insatser görs för att komma åt kriminella kommer fler av dem att hamna i domstol. Den allt hårdare kriminaliteten ställer också högre krav på säkerhet för domstolarna, som kommer att behöva förbereda sig på att skydda sig från angrepp från kriminella gäng som drabbar alla delar av rättsväsendet. Kristdemokraterna vill också se domstolar på fler platser i Sverige än idag. Sverige har centraliserat vårt domstolsväsende avsevärt de senaste två decennierna. I slutet av 1990-talet fanns det 96 tingsrätter, idag finns det bara 48. Sverige behöver en satsning på domstolsväsendet. Kristdemokraterna har därför aviserat att vi vill bygga ut Sveriges domstolar. För att både klara att öka domstolarnas kapacitet och etablera domstolar på fler platser utökar vi anslaget med över en halv miljard kronor de tre närmaste åren utöver regeringen, för att bygga upp domstolsväsendet och etablera domstolar på fler platser.

God tillgång till service i hela Sverige

För att hela Sverige ska leva krävs det att en grundläggande offentlig och kommersiell servicenivå finns tillgänglig även i landsbygdskommuner och i förortsområden. Vi menar att det är viktigt att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig, finansiell och kommersiell service i hela landet.

Servicekontor är ett bra sätt att samla olika myndigheters service så att basala myndighetstjänster finns att tillgå runt om i landet. Regeringen har under innevarande mandatperiod ökat antalet servicekontor och fler är på gång. De flesta kontor placeras i större städer. Kristdemokraterna anser att fördelningen är skev till landsbygdens nackdel och föreslår att ytterligare sju servicekontor, utöver regeringens förslag, placeras i landsbygdskommuner. För detta anslår Kristdemokraterna ökade medel inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Statens servicecenter utför administrativa tjänster inom HR, ekonomi och lön och erbjuder system- och driftservicelösningar åt statens myndigheter. Genom att samla flera myndigheters administration på ett ställe kan servicecentret uppnå skaleffekter

genom att standardisera processer och upphandla lösningar centralt, vilket innebär en besparing för skattebetalarna.

Idag är det inte möjligt för kommuner och regioner att köpa tjänster av Statens servicecenter, men Kristdemokraterna har sedan tidigare föreslagit att det ska bli möjligt. Det skulle avlasta särskilt små kommuner och spara skattemedel som istället kan läggas på välfärdens kärnverksamhet.

Särskilt driftstöd till dagligvarubutiker på landsbygden

Den lokala dagligvarubutiken fungerar ofta som ortens nav. Förutom att invånarna har någonstans att handla det mest nödvändiga är butiken en träffpunkt som bidrar till social sammanhållning. Och när det väl finns en butik finns det ofta även tillgång till ombudservice från post, apotek och Systembolaget. Att en butik på landsbygden kan få bli ombud för olika tjänster som apotek, post och systembolag är en fördel både för butiken och för dess kunder. Det bör därför ges i uppdrag till statliga bolag att analysera om de kan underlätta för lanthandlare att bli ombud, och analysen bör också innehålla förslag på en förbättrad ersättning till de aktuella butikerna. Ett fungerande serviceutbud är många gånger grundläggande för att fler företag ska kunna finnas och utvecklas i bygden.

Av demografiska skäl har många butiker på landsbygden fått svårare att investera i sin verksamhet eller tvingats att lägga ner. Regeringen införde år 2015 ett särskilt driftstöd för dagligvarubutiker i sårbara och utsatta områden. I genomsnitt har 274 butiker fått del av stödet de senaste åren och på detta sätt fått hjälp att undvika nedläggning. Med tanke på butikernas nyckelroll för att hela Sverige ska fungera anser Kristdemokraterna att stödet borde höjas och komma fler till del. Kristdemokraterna utökar därför satsningen och anslår 50 miljoner kronor mer än regeringen under 2022. Medlen återfinns under anslag 1:1 inom detta utgiftsområde. Utöver att vi vill tillföra mer medel vill vi också att beräkningsgrunden för vilka krav som ska uppfyllas för att en butik ska kunna söka medel ändras i så måtto att avståndskravet till närmaste butik ändras från 10 kilometer till 9 kilometer och att omsättningsgränsen ses över.

Utöver dagligvarubutikerna är även drivmedelsstationer oerhört viktiga nav på landsbygden. För att säkerställa att fler av dessa får en rimlig chans att överleva finns det ett investeringsstöd. Kristdemokraterna avsätter 25 miljoner kronor utöver regeringen för detta ändamål. Detta återfinns inom anslag 1:1 inom detta utgiftsområde.

Myndigheters lokalisering

En viktig förutsättning för regional tillväxt är goda möjligheter för företag och andra verksamheter att verka även utanför storstäderna, liksom tillgång till god offentlig service i hela landet. Närvaro av statlig verksamhet är ofta viktig, då sådan kan bidra till mer kvalificerade arbetstillfällen inte bara i den egna verksamheten utan även i andra.

Kristdemokraterna anser att de myndigheter som har sin verksamhet i Stockholmsområdet bör välja lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad. Ytterstadsområden bör vid en sådan bedömning vara förstahandsalternativet, dels för att hyresnivån där är lägre, dels för att det bidrar till jobb och en mer dynamisk stadsmiljö.

Med jobben ges också möjlighet för kringsservice att växa fram, till exempel i form av restauranger, transporter, lager och liknande.

Omlokalisering av myndigheter till andra delar av landet än storstadsområdena har ofta en regionpolitiskt positiv effekt och bör prövas i större omfattning än i dag, även om hänsyn också behöver tas till möjligheten att behålla och rekrytera adekvat personal.

Bostäder

Bostadssituationen är i många fall svår på både större och mindre orter, något som redan funnits tidigare men ökat på grund av stor inflyttning av både dem som ännu är asylsökande och dem som fått uppehållstillstånd. En större rotation på bostadsmarknaden måste till för att fler ska kunna välja vilket boende de vill ha, eller överhuvudtaget kunna få en bostad där de faktiskt fått ett jobb.

Ett av de större problemen för bostadsbyggande på landsbygden är att produktionskostnaden ofta överstiger marknadsvärdet när fastigheten är färdigställd. Dessutom accentueras detta faktum med dagens nedskrivningsregler som gjort att många bostadsföretag anser att det är olönsamt att bygga på landsbygden, då de först får finansiera bostadsproduktionen och sedan en stor nedskrivning i bokslutet till följd av att marknadsvärdet kan skilja avsevärt. Detta är problematiskt.

Marknadspriset är förstås vad det är på en öppen och fri marknad, men att redovisningsreglerna får till konsekvens att risken ökar så mycket att det blir ett hinder i sig med projekt i glesbygd och på landsbygden är bekymmersamt. Regelverket kring avskrivningar skulle alltså behöva bli mer flexibelt för att underlätta byggandet av nya fastigheter på mindre orter där prisbilden är låg.

Vi kristdemokrater anser att det bör finnas en möjlighet för bostadsföretag på marknader där produktionskostnaden avsevärt överstiger marknadsvärdet att kunna göra nedskrivningen under en längre period om 5 till 7 år som en ny gräns för att underlätta för byggande i framför allt landets mindre kommuner.

Antalet nybyggda bostäder var något lägre under 2020 och 2021 än under 2019. Framst är det nybyggnationen av lägenheter i flerbostadshus som varit lägre. Nyproduktionen av småhus har däremot varit relativt oförändrad. Det finns stora lokala/regionala variationer och i många kommuner är det en stor matchningsproblematik.

Det krävs en sammanhållen planering av olika funktioner i samhället för att ett boende ska kännas attraktivt för olika målgrupper. Barnfamiljer, ensamstående, studerande och äldre par – oavsett livssituation ska det finnas boende att tillgå. Den regionala tillväxten är beroende av tillgången till boenden av skilda slag: för dem som älskar nära tillgång till naturen eller för dem som vill bo nära service och nöjen.

Förtätning av centrala områden inne i tätorter likaväl som exploatering av mark i kommunernas ytterområden kräver en aktuell bostadsförsörjningsplan och uppdaterade översikts- och detaljplaner.

Svensk bostadsmarknad är i behov av reformer för att tillgången till bostäder ska öka. Det behövs färre hindrande regler och snabbare planprocesser, och fler måste ges möjligheten att äga sitt hem genom startlån, bosparande och förändrade regler för tomträtter. Åtgärder bör vidtas för ökad rörlighet på bostadsmarknaden. Därför vill Kristdemokraterna bland annat förändra flytskatter och amorteringskrav, vilket

beskrivs närmare under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik. Vi vill också stimulera till ökat byggande av småhus, en bostadsform som är starkt eftertraktad men där tillgången är låg. För att fler ska kunna få villadrommen besannad tillför vi 350 miljoner kronor årligen i form av en prestationsbaserad planeringsstimulans för kommunerna.

Stöd för särskilda områden

Norra delen av landet har en regional nedsättning av arbetsgivaravgiften som vi kristdemokrater inte längre anser vara nödvändig för att stimulera tillgången till arbetskraft och anställande av ny personal i företagen. Näringslivet måste konkurrera med kvalitet och mervärden lokalt för att få kvalificerade medarbetare att flytta till en ort och vilja stanna kvar där under ett antal år. Det gäller såväl vissa stadsdelar och tätortsområden som landsbygden.

Speciellt viktigt för internationella företag kan vara kommunala insatser som att främja engelskspråkiga klasser i skolan eller en internationell skola på orten, liksom tillgången till rekreation och kultur. Att ta tillvara flerspråkighet och kulturell kompetens oavsett om det rör sig om inflyttad arbetskraft, asylsökande eller nya svenskar som nyss fått uppehållstillstånd, kräver lokala strategier för utveckling. Att kunna använda regionala strukturfondsmedel för dessa ändamål är viktigt.

Infrastrukturen med god tillgänglighet till flyg och tåg för att kunna resa inom och utom Sverige på ett enkelt sätt är också det en viktig del för att stimulera boende såväl som besökare på möten och fritid.

Transportbidraget har nyligen blivit granskat av Riksrevisionen där man sökt svar på frågan om bidraget på ett effektivt sätt bidrar till att nå avsedda syften. Bidraget syftar till att kompensera för kostnadsnackdelar samt stimulera till höjd förädlingsgrad för företag i de fyra nordligaste länen. Granskningens övergripande slutsats är att det är oklart i vilken utsträckning transportbidraget bidrar till att nå sina syften. Man konstaterar att de faktiska transportkostnadsnackdelarna är oklara liksom att det är oklart om bidraget ger en ökad förädlingsgrad och näringslivsutveckling.

Transportbidragets syften är mycket viktiga och det är nödvändigt att ha en god träffsäkerhet så att vi vet att största möjliga utväxling fås för dessa medel. Mot denna bakgrund är det därför viktigt att en grundlig översyn görs av transportbidragets utformning. Denna översyn bör inkludera att kvalitetssäkra analyser av transportkostnadsnackdelar respektive utreda om en förändrad utformning kan öka möjligheterna att höja förädlingsgraden och att säkerställa så låg klimatpåverkan som möjligt.

Regional utveckling

Från och med den 1 januari 2019 har samtliga landsting blivit regioner. Med det följer ett lagstadgat regionalt utvecklingsansvar som bland annat ökar det regionala inflytandet över tillväxtfrågorna. Rätt hanterat kan detta leda till ett starkare tillväxtarbete i hela landet där den lokala kännedomen stimulerar till ökad samverkan mellan exempelvis det offentliga, näringslivet och civilsamhället. Mandatet ökar också möjligheten till interregionala samarbeten i tillväxtfrågor. Staten ska vara lyhörda för regioner kring

eventuella hinder och oklarheter som de upplever i sitt uppdrag. Många gånger sker informella regionala indelningar inom län eller mellan län och även mellan länder, som till exempel handelsområden mellan Sverige och Norge i Årjäng, Eda eller Strömstad, eller mellan Sverige och Finland i Haparanda och Torneå. Hela Öresundsområdet med samarbeten inom näringslivet i storstadsregionerna Köpenhamn och Malmö är ett annat exempel. Här är det viktigt att hänsyn tas till en regional tillväxtlogik. Att identifiera och undanröja gränshindersproblem ska vara prioriterat då det stärker utvecklingskraften i gränsregionerna. SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, samarbetar med EU:s regionkommitté och har därmed insikt i behoven av internationella kontakter med andra regioner och de goda möjligheter som finns genom samverkan med dessa. Staten behöver också ta ett övergripande ansvar och bättre samordna det statliga stödet från myndigheter som till exempel Tillväxtverket och EU-fonderna. En nationell samordning skulle säkerställa att de nationella projektmedlen för arbetsmarknads- eller företagsfrämjande insatser inte motverkar varandra.

Nordiska rådets rapport ”Tillit – det nordiska guldet” visar att Norden har världens högsta nivå av social tillit. Detta är en guldgruva som är oerhört värdefull på individnivå såväl som på nationell nivå. Men tillit är något som måste värnas och vårdas.

Flödet av människor – vare sig det gäller gränshandel, turism eller arbetspendling – har fått sig en otroligt svår knäck av hur länderna har hanterat coronapandemin. Istället för att fokusera på basala faktorer som socialt avstånd, god handhygien och ansiktsmask har dessvärre den enkla lösningen blivit närmast totalstängda gränser och karantän under flera och långa perioder med följderna att den gränsöverskridande tilliten har fått sig en allvarlig törn. Detta har skapat problem för alla inblandade parter och vi efterlyser ett starkare engagemang från regeringens sida för att få en positiv omstart av de relationer som historiskt varit så viktiga och så givande kulturellt, socialt och ekonomiskt.

Utveckling av den jämlika vården

En viktig del i regionaliseringen är en mer jämlik vård, där människor ska känna sig trygga med att man oavsett var man bor får samma tillgång till behandling och läkemedel. Kristdemokraterna driver kravet att staten ska ta huvudansvar för vården.

I väntan på ett statligt huvudansvar för vården föreslår Kristdemokraterna andra omfattande reformpaket för att vården ska bli jämlikare och tillgängligare. Regionerna tilldelas utökade resurser. Vi föreslår en nationell vårdförmedling för att förbättra tillgängligheten för patienterna. Redan innan pandemin fick alltför många människor vänta olagligt länge på vård. Med nu rådande vårdskuld har situationen blivit alarmerande. Kapaciteten skiftar runt om i landet inom olika vårdområden. Privata vårdgivare har därtill personal och resurser som kan tillvaratas för att korta väntetiderna. Den nationella vårdförmedlingen ska upphandla fri vårdkapacitet hos regioner och privata vårdgivare och förmedla vård till patienter, oavsett vilken region de tillhör. Det ger inte bara en effektivare och bättre samordnad vård, utan också en mer jämlik vård där ditt postnummer inte avgör hur länge du tvingas att vänta. Mer om detta och andra vårdåtgärder finns under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Utred för- och nackdelar med större lokala vinster från naturresurser

En utredning bör tillsättas om för- och nackdelar med en modell där vinsterna från de svenska naturresurserna i första hand hamnar i kommunerna och därifrån omfördelas enligt en fastställd princip, snarare än som i nuläget där intäkterna går till staten och kommunerna enbart får skatteintäkter från de boendes arbetsinkomster. I detta sammanhang är det värt att studera bland annat den norska modellen, där en del av vinsterna från nyttjandet av landets naturresurser går direkt till kommunerna.

Dagens modell medverkar till att landsbygdskommunerna framställs som bidragstagare, som storstädernas skattebetalare håller under armarna. En tydligare formell koppling, kombinerat med en omfördelning från de kommuner där vinsterna genereras, skulle kunna tydliggöra för alla att stad och land behöver varandra. Det skulle också kunna innebära att kommuninvånarna såg mer positivt på olika typer av projekt för att utveckla naturresurserna i kommunen. Samtidigt finns det problem med att skapa en situation där kommuner får helt skilda välfärdsförutsättningar baserat på om det ligger en utbyggd älv eller finns mineraler i marken i just den kommunen.

Vi är öppna för att kommuninvånare ska få en större del av naturresurserna, men frågan behöver utredas i grunden. Gränsdragningsproblematik kan uppstå, som exempelvis när vattenkraftverk finns i en kommun medan dammen finns i en annan. Vi har också en samhällsgeografisk struktur inte minst avseende näringsliv och arbetsmarknad där man ofta bor i en kommun men jobbar i en annan del av regionen. Det kan inte uteslutas att regionen snarare än kommunen är en lämplig bas för ett sådant system. Detta, liksom hur utjämnningssystemet kan påverkas, bör utredningen också ta i beaktande.

En stabil infrastruktur som håller ihop ett växande Sverige

En välfungerande infrastruktur är en förutsättning för att vårt avlånga land ska ha en tillväxt som utvecklar välståndet och sysselsättningen. Samtidigt som det i vår tid ställs ökade krav på rörlighet mellan stad och landsbygd är effektiva kommunikationer och transporter viktiga för att företag ska kunna etablera sig på mindre orter runtom i landet.

Det krävs såväl ökad kapacitet för basnäringens tunga transporter på vägar och järnvägar och till sjöss som ett förstärkt underhåll av vägnätet på landsbygden. Det är också avgörande med förbättrade möjligheter till arbetspendling med både bil och kollektivtrafik och tillgång till flyg inom ett rimligt avstånd. Den digitala infrastrukturen är likaledes en nödvändig pusselbit.

Infrastrukturinvesteringar är avgörande för Sveriges framtida utveckling, inte minst för att underlätta människors vardag men också för att minska arbetslösheten och möjliggöra en rörligare arbetsmarknad.

Med en ökad digitalisering kommer det att skapas möjligheter till näringsliv där det fysiska avståndet eller invånare med kvadratkilometer inte betyder lika mycket som förr. Detta är en förändring vi självklart bejaktar.

Samtidigt finns det näringar som det inte går att flytta på eller digitalisera. Malm och mineral är exempel på detta och det är högst olyckligt att vår nuvarande regering är så

fientligt inställd till en utvecklad gruvnäring. Denna basnäring kan rätt använd bli en nyckelfaktor för att ställa om vårt land till att bli fossilfritt. Sverige har på denna punkt också ett ansvar inom EU att förvalta resurserna på ett hållbart sätt, det vill säga att förädla dem.

Energiförsörjning

Stora investeringar i norra Sveriges basindustri ställer höga krav på att staten är med på banan och skapar förutsättningar för en stabil elförsörjning. Vårt land behöver bygga ut sin produktionsförmåga i fråga om el kraftfullt. Vi behöver bygga ut den i alla landets delar. Vi måste ha en stor baskraft som är fossilfri, stabil och planerbar. Överföringskapaciteten måste också dels förnyas, dels byggas ut.

Vi ser med oro på den utveckling som hotar om vi inte ändrar riktning på vårt lands energipolitik. Den tid är snart förbi då södra Sverige kunde förlita sig på ett ständigt inflöde av billig el från norra Sverige. Vi måste ha en politik som gör att Sverige håller ihop och det är inte rimligt att priset på el ska vara så olika i Sveriges fyra olika elområden.

Svenska kraftnät har återkommande i analyser av kraftbalansen konstaterat att marginalerna i svensk elförsörjning är kraftigt ansträngda. Den senaste rapporten från juni år 2021 bekräftar ånyo detta. Sverige gör sig mer beroende av utländsk el under tider då efterfrågan är som störst. När effektbehovet samtidigt är stort hos grannländerna blir importmöjligheterna begränsade. Svenska kraftnät för fram att vid ogynnsamma villkor kan elunderskott på flera timmar uppstå i elområde 3 och 4, import inkluderat.

Sommaren år 2021 tvingades Svenska kraftnät ännu en gång att vidta nödåtgärder med kort varsel för att klara driftsäkerheten i södra Sverige och tvingades upphandla naturgas för att kompensera för utebliven kärnkraft. Detta för att förbättra spänningsstabiliteten och tillhandahålla kortslutningseffekt. Annars hade allvarliga fel kunnat inträffa.

Det är särskilt i södra Sverige som effektunderskottet är ett stort problem och detta sätter omedelbara spår i fråga om priset för hushåll och företag. Det blir allt större prisskillnader och allt mer oförutsägbarhet. Elsystemet blir allt mer känsligt och lättstört och svårare att kontrollera. Sverige riskerar att slitas isär och det är mycket allvarligt.

Digital segregering

De möjligheter som det digitala samhället för med sig, genom minskad betydelse av geografisk placering – vare sig det gäller en skolklass utbyte med en skola på andra sidan jordklotet, telekomtjänster mellan Europa och Indien eller diagnostisering av sjukdom i Australien med hjälp av röntgenbilder från ett svenskt sjukhus – gör att människor med rätt använd teknologi och tillgång till elektricitet utan avbrott kan bo och arbeta varsomhelst. En effekt av pandemin är att graden av distansarbete ökat kraftigt och ökat takten på den förändring som redan var på gång.

Den digitala segregeringen finns dock, och inte bara mellan stad och land eller stor och liten verksamhet. Den skär snarare mellan de ekonomiska och kunskapsmässiga förutsättningarna för privatpersoner eller företagare. Tillgång till bredband/fibernät över

hela landet ökar den digitala jämlikheten. För att höja hastigheten på utbyggnaden av bredband i hela landet tillförs 100 miljoner kronor utöver regeringens satsning för år 2022. Dessa medel återfinns inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

För att antalet arbetstillfällen ska öka både i förorter och på landsbygden behöver den digitala kompetensen öka hos befolkningen. Idag krävs datakunskap för nästan vilket arbete som helst och för kontakten med både privata företag och offentliga verksamheter. För att detta ska ske kan Kristdemokraterna tänka sig att se över möjligheten att göra ett ”digitalt kunskapslyft”. Kunskapslyftet skulle kunna innebära en grundutbildning i hantering av de vanligaste dataprogrammen för personer som inte har den kompetensen och som står till arbetsmarknadens förfogande. Ju längre man står utan arbete, desto mindre kompetensutvecklingsinsatser finns att tillgå, vilket ökar gapet mellan redan anställda och arbetslösa ytterligare.

När internethandeln ökar blir behovet av servicepunkter än större, då alla kan handla från nätet och få sina paket levererade till närmsta utlämningsombud eller till och med direkt hem. Det innebär att betydelsen av fungerande vägar för transporter från Postnord och andra fraktfirmor även fortsättningsvis är stor.

I takt med digitaliseringen har den fysiska postgången fått en minskad roll. Samtidigt är det av yttersta vikt att det levereras post i hela landet. Riksdagen har beslutat om en ny prismodell för portot, men det är troligtvis inte tillräckligt för att vi ska kunna garantera en väl fungerande posthantering i hela landet. Kristdemokraterna föreslår därför att det tillsätts en utredning som tar ett helhetsgrepp på posthanteringen utifrån tillgänglighet, säkerhet, framtida utveckling och kostnader.

Konkurrenskraftiga regionala flygplatser

De regionala flygplatserna i Sverige har en stor betydelse för att kommunikationen med Stockholm och andra resmål runt om i Sverige och världen ska fungera. Hotet om en förtida nedläggning av Bromma är mot denna bakgrund något som i första hand drabbar regioner utan Storstockholm. De icke-statliga flygplatserna har svårt att skapa egna konkurrensfördelar. Detta riskerar att medföra att stora delar av Sverige går miste om tillväxten genom ökad turism och arbetspendlande som flyget bidrar till. Finansieringen för de små flygplatserna behöver ses över för att skapa långsiktigt hållbara lösningar. Kristdemokraterna vill värna de regionala flygplatserna och deras fortlevnad. Det är inte minst viktigt i ljuset av pandemins följdverkningar. Flyget står med en kraftigt reducerad kapacitet och efterfrågan och en återhämtning till 2019 års nivåer beräknas ta flera år. Kristdemokraterna föreslår en höjd ersättning till icke-statliga flygplatser med 100 miljoner kronor för nästa år. För att påskynda den nödvändiga klimatomställningen av flyget tillförs också en riktad satsning på 100 miljoner kronor för att främja fossilfritt flyg. Dessa satsningar återfinns inom utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Idag upphandlar staten via Trafikverket flygtrafik på vissa utpekade linjer som inte bedöms som intressanta för kommersiell flygtrafik. I Sverige är det i nuläget endast Trafikverket som får upphandla flyglinjer, inte regioner eller kommuner. Detta innebär att en region eller kommun inte kan upphandla flygtrafik även om kraven för allmän trafikplikt i EU:s lufttrafikförordning är uppfyllda. Däremot har kommuner och regioner som äger lokala flygplatser rätt att stödja dessa via ägartillskott. Detta är en passiv form av stöd som har dålig effekt. Istället för denna typ av stöd borde kommuner och

regioner få möjlighet att upphandla regional flygtrafik, vilket innebär att stödet blir ett aktivt stöd som gynnar den regionala utbildnings- och arbetsmarknaden. Flyglinjer upphandlas då till destinationer av stor betydelse för utvecklingen i regionen. Flyg är en form av kollektivtrafik och det är därför naturligt att den kan upphandlas regionalt, i likhet med busslinjer och spårburen trafik.

I andra delar av EU har såväl respektive stat som regioner och kommuner möjlighet att fatta beslut om att upphandla flygtrafik. Det är inte tillfredsställande att denna möjlighet saknas i Sverige, trots att vårt land är ett av de geografiskt mest utsträckta.

Satsningar på väg- och järnvägsnätet

Väg- och järnvägssystemet står i dag inför ett antal utmaningar. Stora delar av den järnväg som i dag används byggdes för en trafik som var mindre, lättare och långsammare. Därför står vi i dag med ett överbelastat järnvägssystem som alltför ofta drabbas av förseningar eller stopp. När godstrafiken blir försenad kan det innebära stora ekonomiska förluster för den basindustri som finns runt om i landet. För att uppnå en hög flexibilitet och god punktlighet för såväl person- som godstrafik krävs ett förebyggande järnvägsunderhåll och tillräcklig rälskapacitet för speciellt basindustrin.

För små kommuner på landsbygden är det viktigt att även de mindre järnvägssträckorna ges goda möjligheter att trafikeras. De små järnvägsspårens underhåll bör därför tas i beaktande i infrastrukturplaneringen.

Utöver drift och underhåll av järnvägen är det också väsentligt att investera i vägunderhållet. Det är en angelägen åtgärd för att främja den regionala tillväxten och människors möjligheter att bo och leva i hela landet. Vi satsar utöver regeringen 1 500 miljoner kronor per år 2022–2024 på vägunderhåll och därutöver gör vi en särskild satsning på enskilda vägar.

Den mest effektiva åtgärden för att radikalt öka kapaciteten för godstransporter och som dessutom ger lägre transportkostnader är möjligheten till längre och tyngre godståg. Genom att också tillåta tyngre och längre lastbilar går det att minska utsläppen samtidigt som effektiviteten och lönsamheten ökar eftersom längre och tyngre fordon kan frakta mer gods vid ett och samma tillfälle. Att dessa två transportslag kan kombineras genom regionala kombiterminaler för omlastning är viktigt för den regionala utvecklingen.

Enskilda vägar

Kristdemokraterna anser att de enskilda vägarna har en mycket stor betydelse för Sverige. På landsbygden är det av den allra största betydelse att underhållet av de enskilda vägarna fungerar. Det måste finnas regelverk som skapar möjlighet för tillräckliga resurser för investeringar i och underhåll av enskilda vägar. Staten bör utöka sin medfinansiering av de enskilda vägarna.

Väghållningen av de enskilda vägarna fungerar oftast bra och är ett viktigt komplement till de statliga vägarna. Samtidigt är det viktigt att staten sköter om sina egna vägar i hela landet. Kristdemokraterna motsätter sig försök att vältra över statliga vägar till enskilt huvudmannaskap, vilket skulle skada landsbygdens förutsättningar. För

att underlätta för Sveriges alla vägföreningar som tar ett stort ansvar för den lokala infrastrukturen ökar vi anslagen för enskild väg med 125 miljoner kronor 2022, 130 miljoner kronor 2023 och 210 miljoner kronor 2024. Detta återfinns under utgiftsområde 22.

Sjöfartens betydelse för regional utveckling

Den maritima näringen liksom Kristdemokraterna har länge drivit kravet på en ”blå skatt” – en tonnageskatt som möjliggör för rederier att betala i Sverige efter fasta taxor baserade på storleken på fartygen i den av rederiet ägda flottan. Efter många år infördes denna skatt den 1 januari 2017 och den beräknas ge bättre villkor för den svenska sjöfarten som nu kommer att kunna konkurrera som övriga Europa.

Inlandssjöfarten är väl värd att uppmärksamma och utveckla, då bränsleanvändningen för till exempel pråmfartyg bara är en tredjedel av dieselförbrukningen för en lastbil. Några av våra EU-klassade vattenvägar för inlandstrafik är Göta älv, Vänern och Mälaren.

Dagens flotta av isbrytarfartyg har överskridit sin tekniska livslängd och behöver ersättas av en ny generation. Att skjuta upp generationsbytet ökar risken för ett haveri som medför att isen på havet inte kan friläggas. Enbart för skogsindustrierna skulle en veckas isbrytarhaveri medföra en utebliven BNP på 706 miljoner kronor. Utöver skogsindustrierna påverkas även annan industri längs Norrlandskusten som är beroende av sjöfart för både export men även import av insatsvaror, bl.a. SSAB:s stålproduktion i Luleå. Kostnaden för skeppen beräknas till 4,2 miljarder kronor. Medel för detta avsätts i vår motion för utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Samverkan behöver ske mellan de branscher som har de tyngsta transportbehoven för att se den sammanlagda infrastrukturen för transporter och få en mer effektiv användning.

Kristdemokraterna höjer anslaget för sjöfart (UO 22, 1:15) med 17 miljoner kronor per år för att ge ett stöd för återinförande av nettomodellen.

Bilen – ett redskap för frihet

Bilen är för många en förutsättning för att kunna bo och arbeta där man vill. Bilen är ett redskap för frihet och har stor flexibilitet, tillgänglighet och räckvidd som transportslag. Samtidigt måste de negativa konsekvenserna av vägtrafiken begränsas, framför allt utsläppen. Men i vår iver att sänka de miljöskadliga utsläppen ska inte bilen som färdmedel offras. Bilägandet ökar kontinuerligt och har gjort det under en längre följd av år. I kontrast till detta planerar kommunerna för minskad bilism. Kommuner uppger sig inte planera efter resenärers preferenser och behov i prognosplanering utan utgår från politisk vilja i sin trafikplanering. I detta läge prioriteras cykel-, gång- och kollektivtrafik på bekostnad av bilism. Detta medför att samhället riskerar att mista bilens flexibilitet och större räckvidd på ett sätt som beskär vår mobilitet. Världen blir mindre och räckvidden för svenskens resande underställs politikerns goda vilja eller den individuella fysiska förmågan att cykla, springa eller gå.

Det finns ett behov av att långsiktigt och effektivt med styrmedel främja framväxten av drivmedel med god klimatprestanda, effektivisera transporter samt eliminera trängsel och buller. Detta står dock inte i ett motsatsförhållande till att bilismen ökar.

Kristdemokraternas transportpolitik syftar till att främja möjligheten för människor att välja mer miljövänliga alternativ, inte som regeringen som genom ett återkommande förhöjt kostnadstryck bestraffar människor som inte har fysisk kapacitet för cykel eller tillgång till frekvent kollektivtrafik inom rimligt avstånd. Transportpolitikens utgångspunkt finns alltför ofta i storstäder och tätorter. Men ska hela Sverige leva behövs bilen. Skatter på drivmedel ska utformas så att de inte försvårar för vare sig boende eller företagande på landsbygden.

Kristdemokraterna förordar att bonus malus-systemet, nuvarande fordonsbeskattning och bränslebeskattning överges till förmån för en ny bränsle- och fordonsbeskattning som väger in fordonets bränsle och ålder och trängsel.

I dagsläget beskattas vägtrafikens negativa klimat- och miljöpåverkan samt vägslitage huvudsakligen när bränslet tankas. Priset tas ut direkt vid bränslepumpen. En nackdel med detta system är att kostnaden blir olika för olika fordon beroende på var de tankar sin diesel. Det snedvrider särskilt konkurrensen för tung trafik där den som tankat diesel i ett annat land, där drivmedelspriset är lägre, därmed får en lägre körkostnad per mil på de svenska vägarna.

Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas av en modell som tar hänsyn till vilken miljöbelastning fordonets körande har i hela trafiksystemet. Modellen måste ta hänsyn till stad och landsbygd, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Detta förslag utvecklas mer i detalj i motionen om utgiftsområde 22 Kommunikationer.

En annan viktig fråga är en väl utbyggd laddinfrastruktur för elbilar över hela landet. Den vill Kristdemokraterna tillgodose med en ökad satsning på laddinfrastruktur. Under utgiftsområde 21 Energi tillför vi 100 miljoner kronor mer än regeringen 2022 för detta ändamål. Vidare vill Kristdemokraterna ändra lagen (2005:1248) om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel så att bensinstationer även kan erbjuda el som alternativt drivmedel.

Social ekonomi – social sammanhållning

Den sociala ekonomin utgörs av verksamheter som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Verksamheten bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativ och stiftelser och har allmännyttan eller medlemsnytta som främsta drivkraft.

Den sociala ekonomin bidrar till samhällets utveckling på en rad sätt. Den ger förutsättningar för och skolning i demokratiskt beslutsfattande. Den främjar demokratiska värderingar och stärker därmed det sociala kapitalet lokalt och regionalt. Dess verksamhet bidrar till kvalitet i det regionala utvecklingsarbetet. Den bidrar till privata initiativ och entreprenörskap och uppmärksammar, engagerar och stärker grupper som inte sällan står i utkanten av samhället. I Sverige har olika typer av föreningar, folkrörelser, frivilligorganisationer, lokala grupper etc. sedan länge spelat en viktig roll för att skapa sammanhållning och identitet lokalt och regionalt. Något som i sin tur bidrar till ökad hälsa och välbefinnande.

Kristdemokraterna vill ha ett samhälle byggt på tillit mellan människor, något som det sociala kapitalet visar när lokala nätverk byggs för olika ändamål, föreningar växer och ideella krafter samlas. Detta bidrar till en hållbar samhällsutveckling för en större mångfald, jämställdhet, god miljö och näringsverksamheter, och därför behöver alla regioner i landet arbeta för den sociala ekonomins utveckling ur ett strategiskt perspektiv.

För att värna det ideella engagemanget måste staten uppmuntra all form av hjälp. Avdragsrätten för gåvor var en konkret och tydlig åtgärd som dessutom direkt kom många människor till del. Kristdemokraterna beklagar att regeringen har avskaffat detta. Kristdemokraterna vill istället se en ordning där inte bara privatpersoner utan även företag ska vara berättigade till gåvoskatteavdrag.

Anslagsförändringar

I syfte att bidra till en levande landsbygd tillför Kristdemokraterna 75 miljoner kronor utöver regeringens budgetförslag till Särskilt driftstöd i sårbara och utsatta områden under anslag 1:1 till förmån för ytterligare 50 miljoner kronor till särskilt driftstöd för dagligvaruhandeln respektive 25 miljoner kronor till drivmedelsstationer.

Camilla Brodin (KD)

Larry Söder (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)